

Myrhøj plantage

Vandreture i Vesthimmerlands Kommune

Landskab og geologi

Plantagen ligger i et område, som er dannet i slutningen af sidste istid. Indlandsisen smeltede, men det skete ikke på en gang. I kolde perioder under afsmeltningen voksede isskjoldet igen. Under et af disse genfremstød blev der opbygget et randmorænestrøg fra det mellemlste Thy over molerområderne på Mors og Fur til Hobro og Randers. I dette strøg ligger Uhrehøje og Myrhøj Plantage.

På trods af træerne kan du tydeligt opleve randmorænestrøget i plantagerne. Kontrasten mellem det flade landskab i Myrhøj Plantage og bakkerne i Uhrehøje Plantage er slående. Mens bakkerne i Uhrehøje består af vekslende lag af moræneler og sand, der er skubbet sammen af isen, er fladerne i Myrhøj dannet af smeltevand.

Smeltevandet havde et stort indhold af ler, sand og grus. Nærmest ved isranden blev de groveste materialer aflejret, og en plan flodslette blev opbygget. Da isen smeltede bort, brækkede større og mindre klumper af isen, som blev liggende tilbage. De blev begravet i sand, og først senere blev klimaet så varmt, at isen smeltede. Lavningen i den nordlige del af Myrhøj Plantage samt Tandrup og Sjørup Sø er dødishuller dannet på denne måde.

Efter isen smeltede bort, var området i en periode uden plantevækst, og vinden havde frit spil i landskabet. I denne periode blev flodsletten dækket af et metertykt lag af flyve- sand, hvilket er sket flere gange siden.

Vil du opleve, hvordan landskabet er dannet, er området nord for Tandrup Sø et godt sted.

Går du op til udsigtshøjen på toppen af randmorænen, er der en flot udsigt til den flade flodslette vest for Tandrup Sø og til Limfjorden.

Jordbunden i Myrhøj Plantage består af sand. De planter, der vokser på den sandede jord, påvirker jordbunden længere nede. Det kan du se ved to jordbundsprofiler, der er gravet på heden i den østlige del af plantagen. Du kan finde en tavle med information om den specielle jordbund og dens udvikling.

Dyr og planter

Efter istiden blev det meste af Danmark dækket af skov. Denne urskov blev ryddet af mennesker for at give plads til græsning og agerbrug.

Tidligere levede der bjørne, ulve, elge, vildsvin og andre pattedyr i urskoven. Sådan er det ikke mere, men i Myrhøj lever stadig dådyr, rådyr, grævlinge, ræve og kronhjorte, som er Danmarks største pattedyr. Dyrene kan være svære at få øje på, da de instinktivt er meget opmærksomme og er væk, så snart de hører, lugter eller ser mennesker. Men står du tidligt op og er helt stille, kan du være heldig at se dem.

I plantagen bor flere forskellige fugle, hvor specielt natravnen er unik. Den ses kun sjældent, da den om dagen sidder ubevægelig og sover, godt camoufleret af sin gråbrune fjerdragt. Men i yngletiden, fra sent forår til hen på sommeren, kan hannens snurrende sang høres fra de tidlige nattetimer. Sangen kan minde om lyden fra en gammeldags knallert. Chansen for at høre natravnen er størst ved Tandrup Sø sydøst for plantagen, hvor du også kan se flagermus, som skumringen på en lun sommeraften flagrer omkring som små mørke fugle.

Myrhøj er også et eldorado for svampesamlere. Efter en periode med regn i sensommeren fyldes skovbunden af kantareller, mælkehatte, støvbolde og et utal af forskellige rørhatte. Svampene er ikke kun til at spise, men er også en vigtig del af naturens affaldssystem. Mange svampe lever af at nedbryde organisk materialer, så som døde dyr og visne blade m.m.

Efter istiden blev hedelyngen dominerende på de sandede jorder. I Myrhøj Plantage kan du stadig opleve heden og dens karakteristiske planter: Hedelyng, revling, tyttebær og græsarten bølget bunke. I plantagen er den oprindelige hede tydelig overalt, både i form af større hede arealer, langs veje og spor og under de åbne bevoksninger. Nogle af de åbne hede flader er resultatet af, at man har fjernet skov for at genskabe heden. Heden er i dag en mere sjælden naturtype end skoven. Det var ikke tilfældet, da skoven blev plantet.

Plantagens historie

Myrhøj Plantage er tilplantet i efterkrigsårene 1945-1951 som beskæftigelsesarbejde.

Formålet med plantagen var både meningsfyldt arbejde og at gøre den magre og uanvendelige hede jord produktiv.

Ved tilplantningen af Myrhøj Plantage plantede man udeluk- kende bjergfyr. Bjergfyr er et pionertræ, der klarer sig godt på mager jord, men bjergfyr har ringe værdi. Derfor bliver den kun brugt som 1. generation i plantagerne for at hjælpe en blivende skov op.

Der er stadig noget af den oprindelige bjergfyrbeplantning at se i skoven – særligt i den del af skoven, der er udlagt til urørt skov. Når bjergfyr- ren har etableret et skovklima, har man mulighed for at plante andre træarter, der

vokser hurtigere og kan give mere værdifuldt tømmer og træ end bjergfyr. I dag findes der derfor meget yngre eg, rødgran og sitka i plantagen, der er plantet i perioden fra 1980 til i dag.

I Myrhøj Plantage har du mulighed for at opleve landskabets udvikling fra 1945 til i dag: De åbne hede flader, den første krogede trægeneration, og 2. generation, der er vokset op i et helt anderledes miljø – med læ og skygge, der kan holde på fugten. Udgangspunktet er dog det samme magre hede landskab, og det ses tydeligt.

Plantagen er på 108 hektar. Den ejes af Himmerland Forsikring.

Shelter pladsen i plantagen ejes og drives af Vesthimmerlands kommune.

Formidling på smartphone

Kig efter disse QR-koder på pæle langs ruten. Her kan du med din smartphone få ekstra historier i området.

Publikums færdsel I plantagen gælder adgangsreglerne for offentlige skove:

- her må du færdes hele døgnet
- til fods må du færdes overalt, men kun krydse hegn og diger, hvor der er lovlige passager
- du må cykle på veje og stier
- motorkørsel er tilladt på offentlige veje gennem plantagen. Det er ikke tilladt at køre på de øvrige skovveje
- du må ride i rabatten langs veje og stier samt i skovbunden
- hunde skal være i snor

Al færdsel sker på eget ansvar.

Indsamling og ophold i skoven

- du må gerne samle bær, mos, blomster, svampe og kogler fra skovbunden til eget brug
 - du må ikke klippe grene af - eller fælde træer
 - brug af åben ild er kun tilladt ved bålpladser. Hvis der ikke findes brænde, er det tilladt at samle grene fra skovbunden
 - du må ikke ryge i plantagerne fra 1. marts til 31. oktober
 - du må overnatte i skovbunden, i hængekøje eller lignende, men ikke i telt
- Pas på naturen. Tag dit affald med og efterlad kun fodaftryk.